

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра юридичної психології**

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови
Національної поліції України -
начальник Департаменту
кадрового забезпечення
генерал поліції третього рангу
Сергій КОБЕЦЬ

_____. 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Національної академії
внутрішніх справ
полковник поліції
Руслан СЕРБИН

_____. 2025 р.

ПРОГРАМА

навчальної практики

здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
2 курсу (державне замовлення)

Національної академії внутрішніх справ
спеціальність 053 «Психологія»

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Київ – 2025

Укладачі:

Оксана РОМАНЕНКО, професор кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор психологічних наук, професор

Тетяна СНЯТКОВА, доцент кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії

Ольга ВОРОБЙОВА, старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії

Обговорено та схвалено Вченою радою НАВС
29.04.2025 року, протокол № 10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програму навчальної практики розроблено відповідно до програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю 053 «Психологія» денної форми навчання з урахуванням вимог, передбачених Стандартом вищої освіти із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія». Проходження навчальної практики спрямоване на вирішення завдань модернізації підготовки кваліфікованих кадрів для психологічної діяльності в системі органів Національної поліції, підвищення якості освіти, її практичної спрямованості.

Проходження навчальної практики здобувачів вищої освіти передбачено на другому році навчання. Практика є необхідною складовою процесу навчання та обов'язковим компонентом підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра. Практика організовується та проводиться відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, затвердженого наказом МВС України від 06.02.2019 № 88, Порядку проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 18.09.2024 № 634, Положення про організацію та проходження практичної підготовки слухачами та курсантами НАВС, затвердженого наказом НАВС від 27.09.2024 № 1307, графіка організації освітнього процесу НАВС на 2024/2025 навчальний рік, навчальних планів підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю «Психологія».

Для здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на другому році навчання за спеціальністю «Психологія» навчальна практика проходить у підрозділах ювенальної превенції Національної поліції.

1.2. *Метою* проходження практики здобувачами ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Психологія» є ознайомлення з напрямками, змістом, формами та методами діяльності підрозділів ювенальної превенції.

1.3. Основними *завданнями* проходження практики є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань відповідно до напрямку підготовки;

- актуалізація знань з вікової психології, що стосуються психофізіологічних, психологічних та соціальних особливостей розвитку дітей різних вікових категорій; формування вмінь застосувати їх у практичній діяльності;

- ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регламентують діяльність працівників підрозділів ювенальної превенції;

- формування навичок планування та проведення психопрофілактичних заходів для неповнолітніх щодо попередження негативних явищ у дитячому та підлітковому середовищі, а також особливостей впливу на осіб, що схильні до протиправної поведінки;

- ознайомлення з системою заходів з різними верствами населення, батьками дітей, законними представниками, членами сім'ї, з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню неповнолітніми адміністративних і кримінальних правопорушень, а також з метою попередження насильства в сім'ї;

- формування вмінь складання психологічних характеристик неповнолітніх, визначення представників групи посиленої уваги та ознайомлення з вимогами ведення профілактичного обліку дітей із заведенням-обліково-профілактичних справ;

- ознайомлення з системою соціальної роботи щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, які залишилися без опіки (піклування) батьків, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання;

- закріплення етичних принципів роботи практичного психолога;

- зміцнення розуміння необхідності суворого дотримання законності, виховання почуття обов'язку до обраної професії;

- виховання почуття відповідальності та професійної кооперації в діяльності

психолога в системі органів Національної поліції.

1.4. Відповідно до Стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» проходження навчальної практики здобувачами освіти передбачає формування таких загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності.

Проходження навчальної практики спрямоване на формування таких спеціальних компетентностей:

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1.5. У результаті проходження навчальної практики мають бути досягнуті такі програмовані результати, що передбачені Стандартом вищої освіти:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

1.5. Нормативний зміст проходження навчальної практики конкретизується згідно з вимогами освітньої програми. В результаті проходження практики здобувачі освіти повинні:

знати:

- нормативно-правові акти, що регламентують діяльність працівників підрозділів ювенальної превенції;

- психофізіологічні, психологічні та соціальні особливості розвитку дітей різних вікових категорій;

- основні засоби планування та проведення психопрофілактичних заходів для неповнолітніх щодо попередження негативних явищ у дитячому та підлітковому середовищі, а також особливості впливу на осіб, що схильні до протиправної поведінки;

- зміст основних заходів з різними верствами населення, батьками дітей, законними представниками, членами сім'ї, з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню неповнолітніми адміністративних і кримінальних правопорушень, а також з метою попередження насильства в сім'ї;

- напрями проведення соціальної роботи щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, які залишилися без опіки (піклування) батьків, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання;

вміти:

- складати психологічні характеристики неповнолітніх, визначати представників групи посиленої уваги;

- володіти навичками ведення профілактичного обліку дітей із заведенням-обліково-профілактичних справ;

- планувати та проводити психопрофілактичні заходи для неповнолітніх щодо попередження негативних явищ у дитячому та підлітковому середовищі, а також застосовувати засоби впливу на осіб, що схильні до протиправної поведінки;

- проводити ознайомлювальні, попереджувальні та виховні бесіди з дитиною, батьками дітей, законними представниками, членами сім'ї, з метою виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню неповнолітніми адміністративних і кримінальних правопорушень, а також з метою попередження насильства в сім'ї;

- організовувати індивідуальну превентивну роботу з неповнолітніми, що перебувають у конфлікті з законом;

- організовувати та проводити в освітніх закладах лекції та зустрічі, спрямовані на формування у дітей правосвідомої поведінки, навичок здорового способу життя;

- організовувати співпрацю з працівниками підрозділу ювенальної превенції;

- здійснювати підготовку необхідних для роботи матеріалів та обладнання;

- аналізувати інноваційний досвід психологів і вміти застосовувати його у власній практичній діяльності.

- узагальнювати та систематизувати результати проходження практики;

- володіти навичками підготовки та презентації звітних матеріалів.

2. Організація, проведення і керівництво практикою

2.1. Організацію проведення практики та контроль за її проходженням забезпечує кафедра юридичної психології.

2.2. Для проходження практики наказом Національної академії внутрішніх справ здобувачі вищої освіти 2 курсу закріплюються за кафедрою юридичної психології, їм призначаються безпосередні наукові керівники з числа науково-педагогічних працівників кафедри, які несуть персональну відповідальність за її

організацію, якість і результати.

2.3. Загальне науково-теоретичне керівництво практикою здобувачів вищої освіти покладається на завідувача кафедри.

2.4. Безпосереднє керівництво практикою покладається на керівника практики від кафедри, який відповідає за якісне і змістовне проходження практики, виконання та ведення щоденника практики.

2.5. У період проходження практики безпосередній керівник зобов'язаний:

- забезпечити вивчення здобувачем вищої освіти нормативно-правових документів, що регламентують діяльність психолога у підрозділі Національної поліції;

- здійснювати контроль за дотриманням здобувачами вищої освіти трудової дисципліни та законності, норм моралі та професійної етики психолога;

- надавати допомогу методичного характеру з підготовки здобувачем вищої освіти звітних документів.

2.6. За результатами проходження практики керівник від бази практики готує характеристику-відгук про роботу здобувача вищої освіти на практиці (Додаток 4).

2.7. Результати проходження практики здобувачем вищої освіти заслуховуються на засіданні кафедри, витяг із засідання якої долучається до матеріалів практики.

3. Зміст практики

3.1. У межах завдань, визначених цією програмою, здобувачі вищої освіти мають право:

- знайомитися з навчально-методичними матеріалами;
- звертатися за консультаціями та наданням методичної допомоги до безпосереднього керівника та керівника від бази практики.

3.2. При проходженні практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- розпочати та завершити проходження практики у визначений термін;
- знати функціональні обов'язки інспектора підрозділу ювенальної превенції;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку підрозділу;

- дотримуватися норм поведінки та положень «Етичного кодексу психолога»;
- виконувати законні вимоги керівників практики;
- про результати практики інформувати безпосереднього керівника та керівництво кафедри;
- результати проходження практики відобразити у щоденнику (Додаток 2);
- вчасно оформити та подати необхідну документацію;
- захистити звітні матеріали проходження практики.

4. Методичні вказівки щодо проходження практики

4.1. Планування практики. Перед проходженням практики здобувач вищої освіти складає індивідуальний план проходження практики (Додаток 1). Зміст заходів має відповідати меті та змісту даного виду практики. Індивідуальний план проходження практики затверджується та підписується керівником кафедри, закріпленої за здобувачами вищої освіти за спеціальністю «Психологія».

4.2. Порядок складання й оформлення щоденника практики. Курсант веде щоденник практики під час її проходження. Після завершення практики здобувач вищої освіти подає на кафедру заповнений та завірений щоденник практики, що містить календарний графік проходження практики, відгук і оцінку роботи здобувача вищої освіти на практиці, відгук осіб, які перевіряли проходження практики, висновок безпосереднього керівника практики.

Оформлений щоденник практики у форматі бланка А4 здобувач вищої освіти подає на перевірку керівнику бази практики. Керівник бази практики, ознайомившись з матеріалами, видає здобувачу вищої освіти відгук-характеристику встановленого зразка (відповідно до вимог наказу МВС № 634) про її проходження в певній установі. Відгук-характеристика містить оцінку виконання програми практики. За умови наявності та правильного оформлення всіх зазначених матеріалів захист практики відбувається у встановленому порядку.

5. Підведення підсумків та захист результатів практики

5.1. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які в повному обсязі виконали програму навчальної практики та надали на кафедру

пакет документів, передбачених програмою:

5.1.1. Індивідуальний план практики (Додаток 1).

5.1.2. Щоденник практики (Додаток 2).

5.1.3. Звіт про виконання програми практики (Додаток 3).

5.1.4. Відгук – характеристику (Додаток 4).

5.2. Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму навчальної практики, до її захисту не допускаються.

5.3. Результати практики та її захисту оцінюються на підставі наданих матеріалів, а також висновків керівників від відповідного підрозділу Національної поліції, де здобувач вищої освіти проходив практику.

5.4. Захист практики відображається у відповідній відомості та відгуках-характеристиках здобувача вищої освіти.

5.5. На захисті практичної підготовки присутні здобувачі вищої освіти, члени комісії, визначені наказом НАВС, з обов'язковою участю працівника практичного підрозділу .

5.6. Підсумки практики та результати її захисту узагальнюються безпосереднім керівником та подаються на кафедру.

5.7. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок про якість її проходження або незадовільну оцінку під час захисту практики, ректором НАВС може бути надано право повторного її проходження. Після повторного проходження практики здійснюють її захист у встановленому порядку.

5.8. У разі повторного невиконання програми практики, отримання негативного висновку про якість його відпрацювання або незадовільної оцінки здобувач вищої освіти відраховується із НАВС у встановленому порядку.

5.9. Матеріали практики зберігаються на кафедрі протягом поточного навчального року.

6. Форма підсумкового контролю успішності проходження практики – захист.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	Непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримувати у науково-педагогічних працівників, які безпосередньо здійснюють керівництво практикою, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту кафедри юридичної психології – k015@naiaiu.kiev.ua.

Програма практики здобувачів 2 курсу ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» (державне замовлення) обговорена та схвалена на засіданні кафедри юридичної психології НАВС, протокол № 15 від 17 квітня 2025 року.

**Завідувач кафедри
юридичної психології НАВС
підполковник поліції**
_____._____.2025

Іван ОХРИМЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

**Начальник відділу
організації освітнього процесу НАВС
лейтенант поліції**
_____._____.2025

Вікторія БОЙЧУК

Керівник кафедри

(посада, звання, П.І.Б.)

(підпис, дата)

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
проходження навчальної практики**

(прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) здобувача вищої освіти)

який (яка) проходить практичну підготовку

в _____
(назва структурного підрозділу, установи)

з «___» _____ 20__ року по «___» _____ 20__ року (включно).

№ з/п	Заплановані заходи	Строк виконання	Примітка
1			

«___» _____ 20__ року _____
(підпис здобувача) (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практичної підготовки)

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

інститут _____

кафедра _____

ступінь вищої освіти _____

спеціальність _____

_____ курс, група _____

Наказ про закріплення за підрозділом, у якому буде організовано практику

(найменування підрозділу, номер та дата видання наказу)

Строк проведення практичної підготовки з _____ по _____

Календарний графік проходження практики

[illegible]

Керівники практики: від закладу вищої освіти

(підпис)

(звання, посада, П.І.Б.)

Керівник від
органу/підрозділу поліції
(підприємства, установи,
організації)

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

підрозділ, у якому здійснено практику (стажування), посада та функціональні обов'язки;
заходи, в яких взято участь;
практичні навички, отримані при проходженні практики;
перелік документів, які були складені безпосередньо;
труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження практики;
інша інформація, що впливає на якість проходження практики.

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці керівника

Відгук осіб, які здійснювали перевірку

Висновок керівника практичної підготовки від ЗВО про її проходження

Дата складання заліку "____" _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою (словами)	кількість балів (цифрами і словами)	за шкалою ECTS

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис) (прізвище та ініціали)

Примітки:

- Щоденник заповнюється здобувачем особисто, крім розділу відгуку осіб, які перевіряли проходження практики.
- Формат бланка щоденника А 4, брошура 5 (або більше сторінок разом з обкладинкою).

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник органу/підрозділу поліції
(підприємства, установи,
організації, Експертної служби
МВС)

—
(посада, звання, П.І.Б.)

—
(підпис, дата)

М.П.

ЗВІТ
за результатами проходження практики

(звання, П.І.Б., повне найменування закладу вищої освіти)

Зміст звіту

Здобувач вищої освіти

(звання)

(дата)

(підпис)

(П.І.Б.)

**Керівник практичної підготовки від
органу/підрозділу поліції
(підприємства, установи, організації)**

(звання)

(дата)

(підпис)

(П.І.Б.)

ПОГОДЖЕНО
керівник органу/підрозділу
(поліції, органу виконавчої влади)
де організовано
проходження практичної підготовки

(звання)

(дата)

(підпис)

(П.І.Б.)

Кутовий штамп
органу (підрозділу)
поліції, установи
Експертної служби
МВС, державного
органу

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (керівник органу (підрозділу) поліції,
установи Експертної служби МВС,
державного органу)

_____ спеціальне звання (за наявності)

_____ Власне ім'я, прізвище

_____ 20____ року

Відгук-характеристика про результати проходження здобувачем вищої освіти практичної підготовки

_____ спеціальне звання (за наявності) здобувача освіти

_____ (прізвище, власне ім'я, по батькові)

який (яка) в період з _____ до _____
проходив (ла) _____

_____ (вид практичної підготовки)

_____ (найменування органу (підрозділу) поліції, установи Експертної служби МВС, державного
органу, де здійснювалася практична підготовка

Повнота і якість виконання здобувачем освіти індивідуального плану	
Ступінь самостійності під час виконання завдань, передбачених індивідуальним планом	
Рівень набуття професійних знань та умінь	
Рівень набуття професійних навичок під час проходження практичної підготовки	
Приклади набутих професійних навичок	
Наявність навичок правильно застосовувати спеціальні засоби, дотримуватись заходів особистої безпеки	
Уміння укладати службові документи	
Ділові, моральні та особисті якості	
Результати проходження навчально-тренувальних зборів	
Загальні висновки та пропозиції	

Наставник практичної підготовки

_____ (посада, спеціальне звання)

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____._____. 20_____